

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.359/2022/6.

A felperes: felperes, felperes címe

A felperes képviselője: dr. Kozma Gergely kamarai jogtanácsos, felperes címe

Az alperes: I.r. alperes, I. rendű alperes címe

II.r. alperes, II. rendű alperes címe

Az alperes képviselője: dr. File Zsuzsa ügyvéd, ügyvéd címe., aki az I. és II. rendű alperest képviseli

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.20.352/2022/7.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes által fizetendő perköltség összegét 108.000 (száznolcezer) forintra leszállítja, egyebekben az ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű alperesnek 36.000 (harminchatezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] újságíró a újság újságírója egy városban álló, régóta félkész beruházás sorsának igyekezett utánajárni. Információ gyűjtése során több hatóságot, az önkormányzatot is megkereste. A felperesnek 2021. december 14-én 17 óra 22 perckor e-mailben küldött kérdésére a felperes, mint vízügyi és vízvédelmi hatóság 2021. december 15-én válaszolt.

[2] A újság.hu hírportálon és a nyomtatott napilapban 2021. december 28-án „cikk címe” címmel jelent meg írás, melynek bevezetője szerint „Egy rég megadott, de a nyilvánosság előtt sokáig nem ismert engedély alapján bővíthetnek egy kikötőt. A hatóságok szűkszávuak, a beruházó és a fideszes vezetésű város hallgat.”

[3] Az I. rendű alperes szerkesztésében olvasható I. rendű alperes internetes hírportálon 2021. december 28-án „című cikk” címmel megjelent cikkben számoltak be a újságban megjelent írásról. Azt közölték, hogy a város Yacht Klub környékén sokáig félkészben állt egy beruházás, ami egy 2019-es engedélymódosítás után kapott új lendületet. „A lap úgy tudja, a tulajdonos most egy 200-220 méteres mólószárat tervez építtetni a helyre. A nem hivatalos értesülést a lap ellenőrizni szeretne volna, de sem az önkormányzattól, sem az illetékes kormányhivataloktól, de még a vízügyi hatóságtól sem kaptak érdemi tájékoztatást. A kikötőépítést célzó beruházást végül közvetve a katasztrófavédelemmel

folytatott levelezésük erősítette meg.” A cikk szerint a újságtól megkeresték a Yacht Klubot is, és személyl ugyan válaszolt az újságíró kérdéseire, utóbb nem engedte meg a nyilatkozat közzétételét. Az írás további részében röviden összefoglalta az előzményeket és a jelenleg folyó munkálatokat, a Yacht Klub tulajdonosi hátterét.

[4] A híradásból kattintással elérhető a újság.hu hírportálon 2021. december 28-án „cikk címe” című cikk.

[5] A felperes 2022. január 12-én fordult helyreigazítási kérelemmel az I. rendű alpereshez. Ennek eredménytelensége miatt a bíróságon 2022. február 4-én előterjesztett keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. rendű alperest az előzetes kérelmével egyező helyreigazítás közzétételére, a II. rendű alperest a perköltség viselésére.

[6] Helyreigazító közleményként kérte közzétenni, hogy „A [https://I. rendű alperes](https://link/link) valótlan tényállítást tett közzé, amikor azt állította a 2021. december 28-án megjelent (link/ link alatt közzétett) »című cikk« című cikk 3. bekezdésében, hogy »A nem hivatalos értesülést a lap ellenőrizni szerette volna, de még a vízügyi hatóságtól sem kaptak érdemi tájékoztatást.« továbbá valótlanul állította, hogy »A kikötőépítést célzó beruházást végül közvetve a katasztrófavédelemmel folytatott levelezésük erősítette meg.«

[7] A valóság az, hogy a újság újságírójának 2021. december 14-én 17.22-kor e-mailben küldött megkeresésére a felperes, mint vízügyi és vízvédelmi hatóság a válaszát 2021. december 15-én, azaz a megkeresést követő napon 18.08-kor, két nappal az újságíró által kért határnap előtt e-mailben, az alábbi tartalommal a újsághoz eljuttatta:

[8] „A vízügyi és vízvédelmi hatáskörrel rendelkező felperes a kikötő bővítésére 2017-ben bocsátott ki vízjogi létesítési engedélyt, amelyet 2019-ben módosított és amely engedély 2022. szeptember 7-ig hatályos. A kiadott engedély alapján a meglévő keleti mólószár és a meglévő hullámvédő kőszórás bontását, a tervezett kikötő medence kotrását, a kikötött mederanyag elhelyezését, új keleti mólószár építését és a régi keleti mólószár helyén partvédelem kiépítését tervezik megvalósítani. A vízjogi létesítési engedély előfeltételét képezte a környezetvédelmi engedély, egyéb engedélyek meglétének vizsgálata nem tartozik a vízügyi hatóság hatáskörébe.”

[9] A felperes arra hivatkozott, hogy sérelmezett közlésekkel az I. rendű alperes a Katasztrófavédelem – mint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény alapelveinek megtartásával eljáró vízügyi és vízvédelmi hatóság – szempontjából lényeges valótlan tény állított, illetve híresztelt. Valótlanul állította, hogy a felperes „nem adott érdemi és egyértelmű válaszokat”, illetve „hetek múltán” adott tájékoztatást, valamint valótlanul utalt a felperes által „titokban tartott engedély alapján induló beruházásokra”.

[10] Hivatkozott a vízügyi igazgatósági és vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (1) bekezdés 4. pontjára, és a 2. melléklet 4. cím d) pontjára, amely rendelkezések alapján a felperes a területileg illetékes Vízügyi, Vízvédelmi Hatóság. Az I. rendű alperes által említett vízügyi hatóság a felperes, míg tőle különálló és hatósági jogkörrel nem rendelkező szervezet a Vízügyi Igazgatóság.

[11] Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. Az elsőként sérelmezett mondat álláspontjuk szerint nem a felperesre vonatkoztatható. Az átlagos tájékozottságú olvasó a vízügyi igazgatóságokat tekintí vízügyi hatóságnak. Átlagos ismeretek esetén nem egyértelmű és köztudott, hogy adott esetben ki látja el a vízügyi hatósági feladatokat. Ezt támasztja alá, hogy az újságíró is a Vízügyi Igazgatóságot kereste meg elsőként. A tőle érkezett válasz érdemi információt nem tartalmazott, a felpereshez irányította a szerzőt. Ennek megfelelően folytatódik a cikk azzal, hogy „A kikötő építést célzó beruházást végül közvetve a katasztrófavédelemmel folytatott levelezésük erősítette meg.” Ez egyértelműsíti,

hogy a sérelmezett közlés nem a felperesre vonatkozik. Az, hogy az alperesek az Országos Vízügyi Igazgatóságot nevezték meg vízügyi hatóságként, olyan lényegtelen tévedésnek minősül, ami a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint nem adhat alapot a helyreigazításra.

[12] A másodikként sérelmezett közlés tekintetében a felperes nem jelölte meg, hogy annak mely része valótlan. Ez a mondat egyébként a felperes állításával egyező, nem tekinthető valótlanak, ezért az I. rendű alperesnek helyreigazítási kötelezettsége nincs.

[13] A tudósítás témája, a helységgel, Magyarország legnagyobb ... látványosságával kapcsolatos híradásként közügynek minősül. A közlések jogi megítélésével kapcsolatban utaltak az alperesek az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) határozatának [31] bekezdésére, a közügyre vonatkozó vélemény szabadság alkotmányos oltalmának tág határait. Az I. rendű alperes írása közéleti vita részeként országos közérdeklődésre tart számot.

[14] Az újságíró a hatóság tájékoztatása alapján, kellő körültekintéssel írta meg cikkét, tényközlése során – a rendelkezésre álló hatósági megkeresések alapján – jóhiszeműen járt el, így függetlenül attól, hogy a vízügyi hatóság és igazgatóság jogilag pontos megnevezése elmaradt, megítélésük szerint a személyiségi jogok megsértésével kapcsolatos szankciós jellegű sajtó-helyreigazításra az I. rendű alperes nem kötelezhető.

[15] A cikk műfaja szemle, így az információk beszerzésének kötelezettsége sem az alperesekre hárul. Az eredeti cikk szerzője megkereste a hatóságokat, a cikk a hatóságok, többek között a felperes állításait is tartalmazza, ezért sajtó-helyreigazítás a cikkel kapcsolatban nem kérhető.

[16] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alpereseknek egyetemlegesen 108.000 forint + áfa összegű perköltséget.

[17] Megállapította, hogy a felperes személyes illetékmentessége folytán a felmerült 36.000 forint illetéket az állam viseli.

[18] Az ítélet jogszabályi alapjaként ismertette Magyarország Alaptörvényének (a továbbiakban: Alaptörvény) IX. cikkét, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 495. § (1) és (2) bekezdését, a 496. § és 497. § rendelkezéseit, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 4. § (1)-(3) bekezdéseit, a 10. §-t, a 12. § (1) és (2) bekezdését, valamint a sajtóhelyreigazítási perekben alkalmazandó szempontokat rögzítő, a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma által elfogadott 12. - 15. számú állásfoglalások releváns rendelkezéseit. Utalt továbbá az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában kifejtettre.

[19] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a újság.hu, illetőleg a újság nyomtatott sajtóban megjelent cikkekből is, és az I. rendű alperes által szemlézett cikkekből is egyértelműen az derül ki, hogy a újság cikkének szerzője a témában megszerzett információit nehezen tudta ellenőrizni. Megállapítható, hogy mely szerveket, személyeket keresett meg és az is, hogy végül a felperesnél járt sikerrel.

[20] Nem vitatott tényként kezelte, hogy jogilag a felperes minősül vízügyi hatóságnak. Az átlagosan tájékozott olvasó értelmezésében azonban a vízügyi hatóság, illetőleg a katasztrófavédelem egymástól elkülönülnek. A cikkekből egyértelműen kiderül, hogy az eredménytelen utánajárást követően a felperestől tudta a újság újságírója az érdemi információt megszerezni. A közvetlen érintettek, mint például az önkormányzat, a megkeresésekre nem válaszoltak. A cikk sérelmezett része ezért nem értelmezhető úgy, hogy a felperes volt az a személy, akitől a újság, illetőleg a cikk szerzője nem kapott választ a megkeresésre.

[21] Az újságírói tévedés abban áll, hogy a Vízügyi Igazgatóságot hatóságként jelölték meg. Azonban az átlagosan tájékozott olvasó szempontjából ez olyan lényegtelen tévedésnek minősül, ami helyreigazításra nem adhat alapot, figyelemmel a PK 12. számú állásfoglalásra is. A cikkből egyértelműen kiderül, hogy a felperes volt az, akitől végül is a szükséges információt az újságíró meg tudta szerezni, ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes személyének megítélése szempontjából az I. rendű alperes tévedése lényegtelennek minősül, ezért helyreigazításra sem szorul.

[22] A perköltségről a felperes pervesztességére tekintettel a Pp. 81-83. §-a alapján döntött, az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján a csatolt költségjegyzékben foglaltak szerint állapította meg.

[23] A felperes személyes illetékmentességére tekintettel úgy rendelkezett, hogy az eljárással felmerült illetéket az állam viseli.

[24] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helyezze hatályon kívül, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg és abból téves jogi következtetést vont le.

[25] Álláspontja szerint a per előzményét képező újság cikkel kapcsolatos, folyamatban lévő perben a bíróság még nem hozott döntést, ezért a jelen per eldöntésére sem kerülhetett volna sor. Az elsőfokú bíróság emellett nem tisztázta, hogy az I. rendű alperes saját felelőssége mennyiben megalapozott az átvett cikk kapcsán. Az I. rendű alperes nem győződött meg az átvett cikkben foglaltak tényszerűségéről és valóságáról, ezért felelőssége megállapítható. Hivatkozott a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében foglaltakra. Mivel a törvényszék nem tisztázta az I. rendű alperes felróhatóságát a cikk közzététele során, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás folytatásának van helye.

[26] Lényeges körülménynek tartotta, hogy a cikkben ismertetett kikötőberuházás tekintetében melyik volt az engedélyező vízügyi hatóság. Tényszerűen az állapítható meg, hogy a felperes adott gyors és részletes választ a újság megkeresésére. Valótlan, ezért a cikk azon állítása, hogy a vízügyi hatóságtól sem kaptak érdemi vagy egyértelmű választ. A cikk e körben önellentmondó és az elsőfokú ítélet indokolása erre nem tért ki, csak az átlagosan tájékozott olvasóval kapcsolatos elvárhatóságra utalt. Az elsőfokú ítélet [65] bekezdésében szereplő indokok megalapozatlanok.

[27] Másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte oly módon, hogy a bíróság a kereseti kérelemmel egyező döntést hozzon. Megismételte az elsődleges kérelme körében kifejtett indokait. Azt hangsúlyozta, hogy a perbeli közleményt átvevő hét sajtótermék szerkesztősége a felperes kereseti kérelmével azonos helyreigazítást tett közzé. Kérte, hogy a bíróság az alpereseket marasztalja az első- és másodfokú perköltségben is.

[28] Sérelmezte az elsőfokú ítéletben megállapított perköltséget. Más perben megállapított perköltséggel összevetve álláspontja szerint a jelen eljárásban, amelyben egy tárgyalásra került sor és az alperesek egy ellenkérelmet készítettek, a 108.000 forint + áfa perköltség eltúlzott.

[29] Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontjuk szerint a újság elleni per nem lehet kihatással a jelen perben hozandó döntésre, e körben a felperes az előkérdéssel kapcsolatos jogszabályi rendelkezést nem jelölte meg. A fellebbezésben hivatkozott generálklauzula eljárási szabálysértést nem alapoz meg, a sajtó az Smtv.-ben foglaltak szerint és az etikai szabályoknak megfelelően köteles eljárni. A törvényszék helyesen állapította meg, hogy a sajtónak olyan kötelezettsége nincs, hogy a szemlézett cikkek valóságtartalmát ellenőrizze. Saját eljárása során nem járt el nagyfokú gondatlansággal.

[30] A másodlagos fellebbezési kérelemmel kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság döntése helyes és okszerű következtetésen alapul. Az elsőfokú ítélet helytállóan állapította meg, hogy a sérelmezett mondatok (mondatrészek) nem a felperesre vonatkoznak, a második mondat a felperes álláspontját megerősíti. Ugyancsak helytállóan foglalt állást úgy, hogy a sérelmezett közlés olyan lényegtelen tévedés, ami helyreigazításra nem ad alapot. Ismételten hangsúlyozták, hogy a cikket az I. rendű alperes szemlélte, ilyen esetben a tényeknek nem köteles utánajárni, figyelemmel arra is, hogy az eredeti cikk szerzője megkereste a felperest és más hatóságokat. A cikk ezen túlmenően a felperes állításait is tartalmazza. Kérték, hogy a másodfokú bíróság a másodfokú eljárással összefüggésben kötelezze a felperest perköltség megfizetésére. A csatolt költségjegyzék és megbízási szerződés alapján 2 munkaóra figyelembevételével 36.000 forintba tartottak igényt.

[31] A fellebbezés az érdemi döntés tekintetében alaptalan.

[32] A felperes elsődleges fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányult. Ezen kérelmét azzal indokolta, hogy az eredeti cikkel összefüggő sajtó-helyreigazítási perben még nem született döntés, továbbá szükséges az I. rendű alperes felróhatóságának tisztázása is.

[33] A Pp. 381. § alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű.

[34] A másodfokú bíróság megítélése szerint a sajtószervek a helyreigazítási kérelmekről önállóan döntenek. A kérelemnek történő helytadás – még ha az érintett közlés azonos is – olyan szerkesztői döntés, amely más sajtószervezet döntésére nincs kihatással. A felperes a jelen eljárás felfüggesztését a Pp. 123. § (2) bekezdése alapján nem kérte, ilyen indítványt az elsőfokú eljárás során sem terjesztett elő, felfüggesztési kérelem hiányában ezért fel sem merült, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése lenne indokolt.

[35] Az I. rendű alperes felróhatósága körében a felperes olyan bizonyítási indítványt, amely miatt az eljárás megismétlése lenne szükséges, nem terjesztett elő, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül. Az elsőfokú bíróság döntésével, kifejtett indokaival is egyetértett, azokat nem ismétli meg.

[36] A fellebbezésben hivatkozottakra figyelemmel azt hangsúlyozza, hogy a PK 12. számú állásfoglalás szerint az írásban sérelmezett szövegrészek értelmezésénél a szöveg egészét kell vizsgálni. Ennek alapján megállapítható, hogy a cikk szerzője a felperest – tévesen – a vízügyi hatóságtól elkülönülő entitásnak tekintette.

[37] A sajtó-helyreigazítás jogintézménye kettős célt szolgál. Egyfelől védi a közönség tájékozódáshoz fűződő érdekeit, másfelől pedig biztosítja a valótlan közleményben szereplő fél jóhírnevének védelmét. A médiában szereplő személyeknek joga van a valótlan állítások kiigazítására, ami ugyanakkor közvetlenül szolgálja a közönség tájékozódáshoz fűződő érdekeit is. Ezt támasztja alá a 2010-ben végbement jogszabályváltozás is, amely a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényből [79. § (1)-(2) bekezdés] kiemelte és az Smtv.-ben, a közönség jogai mellett szabályozva [10-11. §, 12. § (1)-(2) bekezdés] helyezte el a jogintézményt.

[38] A perbeli cikk közüggel érintettsége nem volt vitás, ezért a véleménynyilvánítás szabadsága, amint arra az elsőfokú bíróság is utalt a hivatkozott alkotmánybírói határozatban foglaltak alapján, felerősödött, hangsúlyossá vált.

[39] Megállapítható, hogy az I. rendű alperes a cikkben önellentmondó tényállítást tett, amikor azt közölte, hogy a vízügyi hatóságtól nem, a felperestől viszont választ kapott a

kérdéseire. A PK 12. számú állásfoglalás szerint a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra.

[40] Tévesen érvelt azzal a felperes, hogy a cikk lényegi mondanivalója szempontjából kardinális kérdés a hatósági feladatokat ellátó személye. Az írásnak a tájékoztatás szempontjából hangsúlyos eleme az, hogy az ügyben érintettek közül egyedül a felperes válaszolt érdemben és a nyilvánossággal megosztható módon az újságíró megkeresésére, nem pedig az, hogy vízügyi hatóságként járt el. Nem a hatósági döntés helyessége vagy jogszerűsége volt ugyanis a cikk középpontjában. A felperes megítélését pedig – szemben az ügyben megkérdezett egyéb szervekkel, személyekkel – kedvező irányba befolyásolta, ezért nem áll fenn olyan jogilag védendő érdek, ami indokoltá tenné a sajtószabadságba történő, bármilyen kismértékű beavatkozást.

[41] A per eldöntése szempontjából annak nem volt jelentősége, hogy az írás más sajtótermékben megjelent cikkről számolt be. Sajtó-helyreigazítás során a sajtótermék felelőssége önálló, alapvetően objektív. Arra azonban az I. rendű alperes hivatkozhat, hogy az eredeti írást jegyző újságíró mennyiben tett eleget a szakma szabályainak, és hogy tévedése nem szándékos, felelőtlen magatartásából adódik.

[42] A perköltség tekintetében a másodfokú bíróság részben helyt adott a felperes fellebbezési kérelmének. Az alperesek képviselője által az ügyben kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állónak ítélte az igényelt, összesen 6 munkaórában felszámított perköltség igényt. A megbízási szerződés szerinti 18.000 forintos óradíj sem eltúlzott. A képviselő ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy nem áfafizetésre kötelezett adóalany, ezért e körben az elsőfokú bíróság tévesen rendelkezett.

[43] Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a perköltség tekintetében a Pp. 383. § (2) bekezdés alapján részben megváltoztatta, a döntést egyebekben helybenhagyta.

[44] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre ezért a Pp. 364. § utaló szabálya alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése és a 499. § (1) bekezdése alapján köteles a II. rendű alperesnek megfizetni az ügyvédi munkadíjat.

[45] Annak összegét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg.

[46] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetékről a Pp. 101. § (1) bekezdése és a 102. § (6) bekezdése alapján döntött.

Budapest, 2022. június 30.

dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Stecbauer Anita s.k.
bíró